

اختلالات هویت جنسی دوران کودکی و نوجوانی

دکتر محمدرضا محمدی

فوق تخصص روانپزشکی کودکان و نوجوانان
دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران
بیمارستان روزبه

فرزاد مؤمنی

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی و
روانشناسی تربیتی و روان شناس بالینی
بخش اطفال بیمارستان روزبه

فرزانه مهربانی

کارشناس روانشناسی بالینی

هویت جنسی عبارت است از احساس فردی مرد یا زن بودن که از سن ۳ و ۴ شروع می‌شود. برای تشخیص اختلال هویت جنسی در DSMIV دو ملاک عمده وجود دارد که ملاک الف - همانندسازی قوی و مستمر با جنس مخالف و ملاک ب - احساس ناراحتی مستمر با جنس خود یا احساس نامتناسب بودن در نقش جنسی خود را شامل می‌شود.

شیوع این اختلال، از ۱۶-۶٪ در مطالعات همه گیرشناسی غیر رسمی متغیر بوده است. برای ارزیابی این اختلال می‌توان از گزارش والدین، روشهای رفتاری و فنون فرافکن استفاده کرد. از عارضه‌های همراه این اختلال می‌توان به افسردگی، آشفتگیهای رفتاری و اختلالات شخصیت اشاره کرد. بین سوگیری جنسی و هویت جنسی رابطه قطعی نمی‌توان فرض کرد. در سببشناسی این اختلال می‌توان به عوامل زیستی - روانی و اجتماعی اشاره کرد. در مدل نظری زاگر برادی و کوایس، یک عامل عمومی که اضطراب کودک را افزایش داده و عوامل اختصاصی که به صورت پویا در درون خانواده یا کودک وجود دارند، به عنوان علل اصلی اختلال هویت جنسی معرفی شدند. برای درمان می‌توان از فنون رفتاری و روان تحلیلی و آموزش خانواده استفاده کرد، ولی کار با خود بیمار و درمان عارضه‌های همراه، از جمله، افسردگی و سایر مشکلات روانی - اجتماعی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

واژه‌های کلیدی: اختلال هویت جنسی / (فتار) نقش جنسی / سوگیری جنسی